

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Bymarka friluftsbarnhager –Ferista friluftsbarnhage

N-

Vår saksbehandler
Bente Høier

Vår ref.
15/25613/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
03.07.2015

Ferista friluftsbarnhage - tilsyn 30.06.15 etter forskrift om miljørettet helsevern i barnhager og skoler

Miljøenheten gjennomførte i samarbeid med Oppvekstkontoret 30.06.15 et hendelsesbasert tilsyn ved Ferista friluftsbarnhage.

Tilstede:

Hilde Nordskog Lysklett, styrer Bymarka friluftsbarnhager
Siv Akre, Oppvekstkontoret
Guttorm Eilertsen, overlege Miljøenheten
Elen Belseth, rådgiver Miljøenheten
Bente L. Høier, sjefingeniør Miljøenheten

1. Bakgrunn for tilsynet

Bakgrunnen for tilsynet var en fallulykke 25. juni, der et barn falt ned fra et høyt tre. Fallhøyden er anslått til ca 5 meter. Barnet ble brakt til sykehus og kom fra hendelsen uten alvorlige skader.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnhager og skoler m.v.

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er et forbedringspotensial.

Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnhager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnhagen", Helsedirektoratet april 2014.

2. Beskrivelse av Ferista barnhage

Ferista friluftsbarnhage er en kommunal enhet under Bymarka friluftsbarnhager. Barnhagen har småbarnsbasis med 24 plasser og storbarnsbasis med 48 plasser.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som et tematilsyn med gjennomgang av hendelsen, barnehagens håndtering av hendelsen samt gjennomgang av barnehagens rutiner for uteområdet.

Dokumentasjon før tilsynet:

- kopi av avviksmelding
- notat om hendelsen datert 25.06.15
- revidert sjekklister ute og inne
- informasjon sendt foreldregruppen
- notat fra telefonsamtale med foreldrene til barnet etter hendelsen

4. Hovedinntrykk/sammendrag

Ferista friluftsbarnehage har en høy bevissthet og systematisk tenking omkring barnas sikkerhet og aktiviteter. Barnehagen mangler dokumentasjon av de vurderinger som er foretatt som grunnlag for etablerte skriftlige og muntlige regler/rutiner.

Tilsynet avdekket at uskrevne regler for tilsyn av barn ikke ble fulgt.

Vi har konkludert med at barnehagen ikke ivaretar de krav lovverket har på deler av det undersøkte området. Barnehagen må derfor iverksette tiltak for å rette opp avvikene.

4.1. Sikkerhet og helsemessig beredskap

Avvik nr 1: Tilsynet med barn i lek var ved hendelsen ikke tilfredsstillende.

Barnehagen må innskjerpe og skriftliggjøre rutiner som skal gjelde innenfor gjerdet.

Avvik nr 2: Barnehagen mangler dokumentasjon på de risikovurderinger som er lagt til grunn ved fastsetting av rutiner for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet ved barnehagen.

Barnehagen må gjennomføre risikovurdering av de forhold som kan ha betydning for barnas helse, miljø og sikkerhet. Risikovurderingen må skriftliggjøres.

Avvikene er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v §§ 7 og 14.

Observasjoner ved tilsynsmøte 30.06.2015

Hendelsesforløpet er beskrevet i notat fra styrer, og kan kort oppsummeres med at flere barn forlot frokostbordet ute på terrassen uten at voksne fra avdelingen aktivt førte tilsyn med hva de gjorde. To av barna klatret opp i et lerketre som i lengre tid har vært brukt som klatretre. De ansatte ble gjort oppmerksom på av en forelder at barna var høyt oppe. To ansatte gikk bort til treet og ba barna komme ned. Under nedklatring mistet et av barna grepet, og falt ned på bakken under. AMK-sentralen ble kontaktet og en forelder som også er lege, vurderte at barnet kunne flyttes inn på avdelingen til ambulanse kom til stedet. Barnet kom fra hendelsen uten skader. Ansatte har i ettertid målt at barnet var 5m oppe i treet, og lege ved sykehuset har vurdert at selve fallet, ut ifra skadene på barnet, var ca 3m.

Styrer opplyste ved tilsynet at de uskrevne reglene for tilsyn ikke ble fulgt. Barnehagen har skriftlige rutiner for tilsyn av barn på tur utenfor gjerdet, og styrer har konkludert at hendelsen gjør at disse rutineene også skal gjelde innenfor gjerdet. Dette må skriftliggjøres. Forut for hendelsen har ansatte ved barnehagen diskutert om dette lerketreet egner seg som klatretre pga de myke greinene og fallunderlaget (grus/singel). Etter hendelsen er de nederste greinene på treet fjernet slik at det ikke kan brukes til klatring. Et annet klatretre ble også vurdert som uegnet til klatring etter hendelsen, og

de nederste grenene fjernet. Barnehagens rutiner for sikkerhet ved utelek oppsummert i sikkerheshåndbok for ansatte "Helse, miljø og sikkerhetsarbeid i skogen og ute på barnehagen" ble fremlagt ved tilsynet. Det kunne ikke fremlegges noen skriftlig risikovurdering som grunnlag for de etablerte rutinene.

Styrer opplyste ved tilsynet at de ikke har noen grense for hvor høyt barn kan klatre, og at dette vurderes ut ifra barnets erfaring i klatring, utforming av treet, fallunderlag den ansattes vurdering av risiko. Barnehagen har ikke hatt alvorlige fallulykker fra trær tidligere. Barnehagen bygger sine faglige vurderinger av barns risikolek på blant annet foredrag og rapporter fra Dronning Mauds Minde v/Ellen Beate Sandsæter (Barns behov for spenning, voksnes sikkerhetsfokus - en mulig balansegang).

Styrer opplyste videre at de vil gjennomføre risikovurdering av aktiviteter på den første planleggingsdagen i august. Barnehagen har etablert en rutine som sikrer at en voksen skal være tilstede når barn klatrer.

Vår vurdering

Muntlige rutiner for tilsyn innenfor gjerdet ble ikke fulgt ved hendelsen. Barnehagen må innskjerpe og skriftliggjøre rutiner som skal gjelde innenfor gjerdet.

Ved foten av treet var det etablert tversgående balansestokker. Dette kunne medført alvorlig skade dersom barnet hadde falt på denne. Vi vurderer at det ikke ble foretatt en god nok risikovurdering ved monterting av denne balansestokken på treet. Siden treet nå ikke lenger er egnet for klatring, er ingen ekstra tiltak nødvendige for balansestokken.

Barnehagen har foretatt risikovurderinger som grunnlag for de beskrevne rutiner i sikkerheshåndboken (HMS i skogen). Slike risikovurderinger skal dokumenteres. Det må derfor, som ledelsen har planlagt, gjennomføres risikovurdering av de aktiviteter ved barnehagen som kan medføre risiko, og dette må dokumenteres. Risikovurderingen må beskrive de faglige vurderinger som legges til grunn for regler ved bl.a. klatring, bruk av kniv, forekomst av sopp, de voksnes bruk av øks samt hvordan man holder tilsyn innenfor gjerdet.

Barnehagen bør vurdere behovet for en øvre høydebegrensning ved klatring. Vi henviser til annet regelverk, for eksempel arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeid i høyden, forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr og Norsk standard for lekeplassutstyr. Klatretrær omfattes ikke av forskrift om lekeplassutstyr, men kan brukes som skjønnsgrunnlag for diskusjon i barnehagen omkring sikkerhet.

I lekeplassforskriften og Norsk standard stilles det krav om at lekeplassutstyr kan ha høyde med fotstøtte i maksimalt 3m høyde. Lekeplassutstyr skal være sikkert for barn uavhengig av om voksne er tilstede. Barnehagens egen risikovurdering når det gjelder klatring og annen risikofylt aktivitet må vise hvilke faglige begrunnelser som vurderingen bygger på.

Regelverket stiller krav om at "*Virksomheter skal være helsemessig tilfredsstillende. Virksomhetene skal planlegges, bygges, tilrettelegges og drives slik at forskriftens bestemmelser om trivsels-, helse-, hygiene- og sikkerhetsmessige forhold oppfylles på en allment akseptert måte.*" (jf § 7 Generelle krav). Videre at "*virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges. Virksomheten skal ha rutiner og utstyr for håndtering av ulykker og faresituasjoner. Rutinene og sikkerhetsutstyret skal være kjent for alle, herunder barn og elever*" (jf § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap).

Miljøenheten har også vurdert hvordan hendelsen ble håndtert når skaden først var skjedd. Vi vurderer det slik at førstehjelsrutiner og beredskapsplan ble fulgt i tilfredsstillende grad.

5. Konklusjon

Det ble ved tilsynet avdekket to avvik fra forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Miljøenheten vurderer at de påpekte forholdene ved Ferista barnehage ikke er i samsvar med regelverket.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 15.9.2015** på at avvikene er rettet.

Ved manglende bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at avvikene skal bringes i orden. En eventuell uttalelse må være oss i hende innen fristens utløp. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Bente Høier
sjefsingeniør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:

Postmottak Oppvekstkontoret